

Oslo, 29. september 2022

Høringssvar - Nasjonal e-helsestrategi for helse- og omsorgssektoren

Arbeidsgiverforeningen Spekter takker for muligheten til å kommentere forslag til nasjonal e-helsestrategi. Direktoratet for e-helse har gjort et godt og grundig arbeid med strategien, og Spekter har noen betraktninger som vi ønsker å spille inn.

Helsetjenesten har fremover store utfordringer i å møte befolkningens behov og etterspørsel. Dette henger blant annet sammen med aldersforskyvningen i befolkningen, økt sykkelighet og større knapphet på arbeidskraft som følge av det, en medisinsk utvikling som bidrar til økte forventninger, reduserte inntekter fra petroleumsindustrien og derav avtagende budsjettvekst blant for annet helsesektoren i årene som kommer.

Samlet kan disse faktorene skape et gap mellom befolkningens forventninger og etterspørsel på den ene siden, og helsetjenestens forutsetninger for å møte behovet på den andre. Helse- og omsorgstjenestens bærekraft er et svært viktig anliggende for Spekter, som anser digitalisering og tjenesteutvikling bygget på e-helseløsninger som et viktig spor i arbeidet med å styrke helsetjenestens forutsetninger til å løse sine oppgaver. Spekter vil derfor uttrykke støtte til arbeidet Direktoratet for e-helse har gjort i å utarbeide en strategi på dette feltet.

Vi ønsker å knytte noen kommentarer til strategien.

Sterkere vektlegging på effektivisering

Med utgangspunkt i utfordringsbildet helsetjenesten står i, mener Spekter det er bra at Bærekraftig helse- og omsorgssektor er et overordnet mål, og likeledes at «Enklere arbeidshverdag» finnes med som et strategisk mål. Blant Spekters medlemmer i helseforetakene, merker vi oss en interesse for å stille krav til at ny teknologi i sterkere grad må bidra til effektivisering fremover. Vi vil i denne sammenhengen vise til høringssvaret fra Helse Vest RHF, som mener dette perspektivet ikke kommer godt nok frem i e-helsestrategien.

Det er avgjørende for helse- og omsorgstjenestens bærekraft at innføring av ny teknologi virker effektiviserende, og Spekter vil derfor støtte Helse Vest RHF i at dette perspektivet bør styrkes i strategien.

Flere forutsetninger for måloppnåelse

Strategien angir digital kompetanse som en av to forutsetninger for måloppnåelse. Den andre er digital sikkerhet. Spekter mener beskrivelsen av digital kompetanse med fordel kan utvides og utvikles noe.

En ønsket utvikling som skissert i strategien, stiller nye krav til digital kompetanse hos personell som arbeider i helse- og omsorgssektoren, og blant pasienter og pårørende. Strategidokumentet viser til eksisterende strategier for å utvikle den digitale kompetansen. Utover dette beskrives det ikke nærmere hva manglene består i, eller noen retning i arbeidet for å styrke den digitale kompetansen. Slik Spekter vurderer det, er tettere dialog og samarbeid mellom helsetjenesten og utdanningssektoren for å utvikle en digital kompetanse i samsvar med helsetjenestens behov en forutsetning for strategiens måloppnåelse. Vi vil anbefale at det omtales. Som vi kommer inn på nedenfor, vil vi også foreslå at det også reflekteres i beskrivelsen av Mål 5 (Samarbeid og virkemidler som styrker gjennomføringskraft).

Digital kompetanse og digital sikkerhet er altså de to forutsetningene for måloppnåelse som strategien peker på. Imidlertid påpeker direktoratet tidligere i strategidokumentet at «Det oppleves også at finansieringsmodeller og regelverk i større grad bør utvikles i takt med behovene som oppstår av teknologiutviklingen.» Vi er usikre på hva som menes med «regelverk» i denne sammenhengen, men siden samarbeid med næringsliv og leverandørmarkedet er tema i det samme avsnittet antar vi ut fra sammenhengen at det med regelverk her siktes til anskaffelsesregelverk.

En videreutvikling av finansieringsordningene slik at de i større grad fremmer innføring av nye, dokumenterte løsninger, er etter Spekters vurdering en forutsetning for måloppnåelse, og bør derfor inngå som del i kapitlet der dette er tema. Likeledes mener vi regelverket rundt anskaffelser og ikke minst kompetanse hos offentlige innkjøpere til å bruke handlingsrommet i regelverket, bør inngå i samme kapittel.

Tydligere sammenheng mellom forutsetninger og mål

Ovenfor var vi inne på hvordan behovet for digital kompetanse hos ansatte kan omtales i den delen av strategien som omhandler forutsetninger for måloppnåelse. Slik vi forstår strategidokumentets oppbygning, vil forutsetningene for måloppnåelse beskrive hva som må finnes for at målene skal nås, mens målene beskriver hva som skal oppnås. Som del av målbeskrivelsen finnes det for hvert av målene et sett av kulepunkter om angir hva som skal være oppnådd innen 2030.

Spekter mener det vil bidra til å vise en mer tydelig sammenheng mellom det som angis som forutsetninger og målbeskrivelsen, hvis det under Mål 5 tas inn kulepunkter som viser den digitale kompetansen hos ansatte er styrket og i bedre

samsvar med helse- og omsorgstjenestens behov, og tilsvarende at helsekompetansen og den digitale kompetansen hos pasienter og pårørende er slik at de aktivt kan medvirke og tilføre verdi i behandlingen.

Likeledes bør det finnes et kulepunkt som viser hvor langt man i henhold til strategien bør ha kommet når det gjelder utvikling av anskaffelsesregelverk og bruk av dette for å oppnå et hensiktsmessig samspill med leverandørmarkedet.

Det finnes allerede et kulepunkt i beskrivelsen av Mål 5 som handler om finansieringsmodeller. Spekter mener dette med fordel kan forsterkes med sikte på at finansieringsmodellene i tiden frem mot 2030 bør videreutvikles slik at de i større grad fremmer innføring av nye, dokumenterte og kostnadseffektive løsninger.

Vi håper innspillene kan være til nytte i det videre arbeidet med Nasjonal e-helsestrategi.

Vennlig hilsen

Arbeidsgiverforeningen Spekter